

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Andreas Vallensis Vvlgo Del Vavlx Andanensis, I. V. D. Et
In Alma Academia Lovaniensi SS. Canonum Professoris
Ordinarii, Paratitla Ivris Canonici Sive Decretalivm D.
Gregorii Papæ IX. Svmmaria Ac ...**

Delvaux, André

Coloniæ Agrippinæ, 1686

§. 1. Quodnam sit hoc juramentum, & quid continere debeat.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62177](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62177)

se, quod illi fiat denunciatio, arg. d. e. Quoniam §. si actor: tamen expedit citationem fieri ex parte actoris, ad hoc, ut non teneatur eo casu iura annum agere. Vide Innoc. in e. Significaverunt inf. De testibus.

Cæterum plures alii sunt casus, in quibus absque liti contestatione ad testium receptionem & sententiam definitivam deveniri potest. Et quidem Marianus Socin. in d. cap. Quoniam lxxxii. numerat: & videre eos licet apud Calvolum in Praxi §. Litis contestatio, c. ncl. 2.

TITULUS VII.

De juramento calumniæ.

§. I.

Quodnam sit hoc juramentum, & quid continere debeat.

- 1. Necessitas hujus juramenti.
- 2. Calumniari, Calumnia, & Calumniator quid sit.
- 3. Capita juramenti de Calumnia.

Ite contestata, aut etiam non contestata, liti scilicet casibus, quibus liti contestatio non est necessaria, aliter actori ac reo suis allegationibus uti non permittitur, quam suo ordine prius quidem actor, deinde reus, juramentum calumniæ tacitis sacrosanctis Evangeliiis præstiterit, e penult. h. e. 2. §. 1. eod. in 6. l. 2. C. eod. Abbas in e. Cum equissam n. 5. h. e. Specul. tit. De juram. calum. §. 1. in princ. & n. 3. Alex. in l. Cum iudices n. 1. Cod. de iurejurando propter calumniam dando.

Estque adeo necessarium hoc juramentum ut si ab alterutra parte exactum & omissum fuerit, omisso ejus vitiet processum, & sententiam reddat nullam, l. 2. §. sed quia Cod. eod. Bartol. in d. l. Cum iudices §. sed quia veremur n. 3. Alexand. in l. Qui bona §. si alieno num. 14. D. De damno infecto. Idque de jure obtinet, licet à fisco exigatur: cum juramentum hoc nusquam à lege fisco nominatim remissum reperitur, & fisco non nisi in casibus à iure expressis privilegium habeat, in non expressis vero iuris communis dispositioni subiacet, l. fin. Cod. De injuriis fiscalibus, lib. 10. Dico, de iure; quia de consuetudine id non servari in fisco refert Gail. 1. Observ. 90. nec talibus juramentis gravandum esse fisco, tum propter majestatem mandantis, tum quia calumniari non præsumatur, quem necessitas officii excusat, & quia personæ qualitas præsumptionem calumniæ excludat. Tamen si autem expresso partium consensu juramentum calumniæ remitti nequeat, tamquam introductum in bonum publicum, ne veritas occultetur, l. 2. §. sed quia veremur C. eod. & ad coercendos ligatores à malitiosa liti intentione, arg. e. Si diligenti sup. de foro compet. l. si unus §. illud nulla ff. de pactis. late Calvolum in Praxi §. Juramentum calumniæ, conclus. num. 14. tacite tamen omitti potest cap. 1. h. 5. in 6. Gail. 1. Observ. 84. n. 2.

3. Calumniari in criminalibus est falsa crimina intentare, l. 1. in princ. D. ad Turpil. in civilibus vero est per meras frustrationes negotium differre, vel per fraudem alios litibus vexare. Unde calumnia proprie est alicujus in litibus per fraudem & frustrationem vexatio; & calumniatores, qui per fraudes & frustrationes alios litibus vexant, l. Si calumniatur D. De verb. significat. Aliàs Calumniator dicitur, qui ut calumniæ causa negotium alicui faceret, vel non faceret, pecuniam accipit, ut in Tit. D. De calumniatoribus.

Inscribitur autem hic Tit. De juramento calumniæ, scilicet vitandæ, ut explicat Abbas in Rub. h. e. sicut & explicatur illud, quod ex Paulo habetur in can. Nervi Dist. 13. Propter fornicationem unusquisque uxorem suam habeat; propter fornicationem scilicet vitandam.

Cæterum hoc juramentum, utrimque mox à lite contestata regulariter præstandum, plura capita continet. Nam primo jurat actor se non calumniandi animo litem movere, sed quod existimet se justam habere causam, cui licet: reus vero jurat, quod, putans bona instantia uti, ad reluctandum & contradicendum venerit, l. 2. junct. Auth. In isto sacramento Cod. eod. Nec enim hoc juramentum est scientiæ, sed credulitatis, & ideo nullus conqueri potest, quod adjurare illud compellatur. Secundò, uterque debet, ex consuetudine magis, quam juris communis dispositione, quod interrogatus à iudice dicturus sit veritatem; quodque sciens & prudens falsa probatione non utatur.

tetur. Tertio, quod nullam in tota lite superflua, & quam non existimaverit necessariam, probationem ab adversario suo exiget, *d. Auth. In isto Cod. eo t.* Quarto, quod dilationem non petet in fraudem, ad protelationem causæ, *l. 1. ibi, nec causa differendi C. h. t.* Quinto, quod nihil penitus patrocinii causa Judicibus, vel aliis quibuscumque personis, dederit promissitve, aut daturus sit, per se vel per alios, præterquam advocatis honorarium, cæterisque personis, quibus à jure permittitur *Novel. 124 in princ. ex qua desumpta est Auth. Principales Cod. h. tit. junctim l. Plebisesto D. De off. Præsidi.* Hinc illi versus vulgares, relati à Glossa in *c. 1. h. t.*

*Illud juretur quod liti sibi justa videtur:
Et si quaratur verum, non inficitur.
Nil promittetur, nec falsa probatio datur.
Vs liti tardetur, dilatio nulla petatur.*

§. II.

A quibus præstari debeat, vel non.

1. Præstari debet à principalibus personis, etiam Ecclesiasticis.
2. Nisi per procuratorem malint agere.
3. Item à tutoribus, curatoribus, & similibus.
4. Item ab advocatis de jure communi.

Regulariter præstari debet per ipsas principales personas, *Auth. principales persona C. h. t.* etiam Ecclesiasticas, & in principali dignitate constitutas, si ipsæ personaliter suam propriam causam agere velint; non quidem tactis, ut alii, sacrosanctis Evangelii, sed propositis dumtaxat, *c. fin. in princ. h. t.* Alioquin si causam Ecclesiæ suæ agant, non possunt compelli ad jusjurandum, sed aliis idoneis defensoribus hoc munus delegare debent, *d. c. 1. hoc tit.*

2. Quod si personæ Ecclesiasticæ non per se sed per procuratorem malint causam agere, tunc possunt non minus quam laici hoc juramentum per procuratorem præstare, dummodo id et specialiter demandent, *d. c. penult. hoc tit. cap. fin. eod. in 6.* nisi Judex, inspecta controversiæ qualitate, & personarum principalium conditione, ipsis potius, quam earum procuratoribus, etiam speciale mandatum habentibus, juramentum deferre maluerit; nam eo casu

ipsæ principales personæ illud subire cogentur, *cap. in pertractandis hoc tit.* Quin etiam, licet personæ principales juramentum præstiterint, nihilominus & earum procuratores requisiti, illud quoque suo nomine & in animam suam, postquam susceperint, præstare debeant, *cap. 2. §. procuratores eod. in 6. Castrensi, in d. cap. Cum Iudices §. fin. autem.* Sin reculent, submovendi sunt à prosecutione causæ, Eodem modo, licet procuratores illud nomine dominorum suorum præstiterint, tamen etiam suo nomine, & in animam suam, jurare tenebuntur, si speciale ad hoc habeant mandatum. Quod addo, quia procurator datus à Juce cogi quidem potest ad præstandum juramentum calumniæ, quoad ea, quæ ad officium procuratoris pertinet non tamen quoad merita causæ seu justitiam vel injustitiam ejus, prout latius deducit *Gail. 1. Observ. 88.*

3. Tutores quoque, curatores, & aliæ similes personæ, quæ alienarum rerum generalem administrationem legitima auctoritate habent & gerunt, ut Xenodochiorum, civitatum, que rectorum, & Ecclesiarum Prælati, etiam si ad hoc speciale mandatum non receperint, in propriam animam de calumnia jurare debent, *d. Auth. Principales in fine C. d. l. 2. §. quod observari oportet.* Idemque de Collegiorum, Universitarumque Syndicis & Monasteriorum Oeconomis, generalem administrationem habentibus, statutum est, in *d. cap. pertractandis C. cap. seq. h. t.* ut scilicet Ecclesiarum & Universitatum nomine jurent in animas suas, & non in animas singulorum, qui sunt de Ecclesia vel Universitate, quia Syndici & Oeconomi melius sciunt aut scire debent, quid juris habeat vel non habeat Ecclesia aut Universitas, cui interviunt, quam ipsa Universitas, quæ sensu caret, & quam singuli, qui sunt de Ecclesia aut universitate.

Tametsi verò etiam advocati ex juris dispositione de calumnia jurare teneantur, *d. l. 2. in princ. l. Rem non novam Cod. De judiciis*; quia melius norunt calumniari, quam partes, Roman. *singul. 428.* tamen consuetudo passim ea in parte juri derogavit, nam in Curis omnibus, cum ad munus postulandi admittuntur, illud generaliter in omne vitæ suæ tempus & ad omnes causas præstant, ut proinde in singulis causis